

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDELÉSEK:
Egy sorra ..... 20 sz.
Egy sorra ..... 16 sz.
Egy sorra ..... 12 sz.
Egy sorra ..... 8 sz.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, február 17.

Mai számunk több közleményei:

Vészeseink: A ruthén-nyomorúság.
A képviselőház ülése.
Kimberley felszabadítása.
Koporsóból kihúzott halott.
A király Budapesten.
Titokzatos eset Kurtison.
Közbiztonsági hírek.
Jókai Munkácsin.
Lindb Marcella.
Társas: Háztüznézőben. Irta: Kövér Ilma.
Regény-Csanád: A milliomas büntetés. Irta: M. E. Bradd.

A ruthén-nyomorúság.

Arad, február 16.

Bünt követ el, aki a szerencsétlen ruthének ügyébe az antiszemitizmust belékeveri. A humanizmus sürgető kérdése megsemmisít minden felekezeti szempontot és gyöngy alapokon állana az a liberalizmus, amelynek a legfőbb jóra irányuló tetteit feszélyezné az antiszemitizmus külső látszata.

De akik közvetlen ösmerői azoknak az igazán borzasztó viszonyoknak, amelyek egy szegény, de a magyarsághoz hajló népet a nyomoruságos klimatikus zord-sággal versenyezve pusztítják, — azok bizonyára őszintén sajnálni fogják, hogy a külszin kedvéért a lényeg szenvedjen rövidséget és az erős kezű, agilis miniszteri megbízott szavak miatt legyen kénytelen távozni a tettek mezejéről.

E sorok írója egy izben tanulmány utat tett a verhovinai havasok közé és a földhöz, jobban mondva kietlen kőhöz tapadt nyomor változatos képét hozta vissza onnan emlékül. És megbotránkozva látta, hogy még annak az éhező népnek is akadnak parazitái. Nem a természet alkotta azokat oda. A természet bölcs és nem alkot pióczát a kösziklára. Am tülről, Galicziából özönlött át a nép, amely meg akart élni ott, ahol a verejtékező bensülött ruthén a zab szalmáját beléorli a zablisztbe, hogy teljék neki kenyérre.

És megél. Nem duskál, de szervezete már edzve van a nyomorhoz, csak a munkához nem. Élelmesebb, mint a ruthén és annak zabját beváltja búzára — a maga számára.

De az „Alkotmány“, amely sürgetve sürgeti a zsidó uzoráshad kikergetését, ugyan elámulna, ha látná azt a sok hithű keresztényt, aki ez ékes bandába kerülne. Mert hiszen nem felekezeti előjoga az uzora, hanem a természetes észé, amelyet nem támogat a morális érzés. És ha a ruthének minden uzorása zsidó volna is, minden igazán liberális embernek utógondolat nélkül, az igazság szent nevében kellene a követ a bünösökre hajtania. A szabadelvűségnek nem szabad zsákutcának lennie: legyen az mind a két végletében nyit.

Nem igaz barátai a ruthének ügyének, akik a gyűlölet fegyverével akarnak orvosolni. A gyűlölet az a lóláb, amely a humanizmus tógája alól is kilátszik. Nem gyűlöletre van itt szükség, hanem egy súlyos mulasztás pótlására.

Mert ha egy földmunkához nem szokott, de kereskedelemre hajló nép letelepszik egy oly szegény vidékre, ahol az egészséges kereskedelmi életnek minden tényezője biányzik, akkor szinte pszichológiai természetesség is lesz, hogy ez a letelepedett nép előbb az uzorával próbálkozik meg, mielőtt az éhenhalásra szánná el magát. Kereskedők azok az uzorások is, csak hogy a zabból nagyobb uzorát kell dézsmálniok, mintha kávéval kereskednének, hogy megélhessenek.

Akkor történt a nagy hiba, amikor szabadon megengedték a galicziaiak beözönlését és éppen arra a vidékre való telepedését, amely legkevésbé bírja meg a sűrűbb népességet.

A kormány feladata, hogy e hibát orvosolja és ezt meg fogja tenni, dacára annak, hogy az antiszemita elemek oly gyűlölködve sürgetik erre. Meg fogja tenni azzal a bátor nyíltsággal, amelylyel a liberalizmus fölfegyverzi és e munkájában maga mellett fogja találni mindazokat, akik szívükön viselik a magyar honpolgárok egy nagy csoportjának sorsát. (*)

TÁRCZA.

Háztüznézőben.

Irta: Kövér Ilma.

A pillanatnyi hallgatást, mely az agg- és kevésbé agglegények asztala körül támadt, ott a kis vendéglő külön szobájában, Tardy Pista önkénytelenül előtörő kacagása szakította meg.

A sok hiábavaló kérdezősködés után végre a novellairó fakgatásának engedve, így kezdte:

— Ismeritek Hámos Laczit?

— Az öreg Hámost?

— Pszt! Minden jelző nélkül. Nos tehát, a múlt héten azzal a kijelentéssel állt be hozzám Hámos Laczi:

— Pajtás, én házasodom.

— Te?! ... Akkor már azt is elhiszem, hogy a Lipótvárosi bazilika elkészül. És kit fogsz elvenni?

— A szép Lenkey Miczit.

— Önkénytelenül az ő fejére esett a tekintetem s azt kérdeztem, hogy hány éves a szép Miczi?

— Huszonegy esztendő. Deresedő fejem miatt teszed ezt a kérdést? Segítve lesz ezen is — mondta bizalmas hunyorgatással. — Jövendőbelim csak gyermekkorában látott s az apjával, a ki kebelbarátom, 8 év óta szintén csak levélileg érintkeztem. Pár hó előtt felkötözték a Bácskából és a fővárosához közel vettek birtokot. Utóbbi soraiban panaszkodott, hogy mennyire aggódik leánya jövője fölött, a kit nem szeretne egy mai léha ficzkóra bizni. Mióta annyian házasodnak a velem egyvívásuk közül, rettentő nehezemre kezd esni az egye-

düllét. Gondoltam egyet. Megkértem a Miczi kezét, mire Lenkey azt felelte, hogy ő tisztel és becsül engem, mert mindig komoly embernek ismert. Jöjjenek le hozzájuk. Nézzem meg a leányt és ha különösebb ellenszenvet nem érzünk egymás iránt, nyomban megtarthatjuk a kézfogót.

Egy kis szünetet tartott, aztán folytatta.

— A mikor Lenkey látott, még olyan fekete hajam volt, mint a szurok.

— Aha, a hiuság ágaskodik benned ...

Ontudatosan mosolygott:

— Most sem lát másképp.

— Hogy-hogy?

— Így ni.

Zsebéből egy jól begöngyölt csomagot vett elő.

— Egyszeri használatra olyan holló-fürteim lesznek, mint a parancsolat. A mellett olcsó. Az egész tégely 80 kr. Egy házalótól vettem. A mint mondja, a nagy konkurrenzia merő kenyéririgységből leszoritotta a piacról ezt a kitűnő szert, azért adhatja ilyen potom áron. A szemre, sem az agyra nem ártalmas, s egy éjszakán át a galambfehér haj szénfekete színt kap.

— S mikor még háztüznézőbe.

— Holnap reggel.

— Hol laknak?

— Alig egy óra vonaton. Öt vagy hat állomás, onnét félóra kocsin.

— Hát sok szerencsét és sikeres megifjodást kívánok.

Mikor elment, jóízűen megmosolyogtam, hogy ime még egy 56 éves ember se ment a hiuságtól.

Harmadnap reggel hosszú csengetés vert föl, reggeli álmomból. Alig volt fél nyolc.

— Ki az?

— Hámos ur; — mondja a legényem.

— Bocsásd be. Az ördögben, gondoltam, ilyen korán! Hah! völegény, s az efféle ember eszejárása gyorsabban zakatol minden idő mutató eszköznél.

— No, mi lelt, Laczikám?

Fején fülig lehuzott sapka. Egész földindulás volt az ábrázatára írva.

— Mi baj öregem? kérdeztem résztvevőleg miután kiküldtem a legényemet, mert Hámos aféle kézmozdulatot tett, mintha fölösleges volna egy harmadik személy jelenléte.

— Nos?

— Barátom, fakadt ki csaknem siránkozó hangon — engedj itt maradnom legalább egy hétig, mert én nem mehetek emberek közé.

— Mi lelt? Hát a háztüznéző? ... A jegyváltás?

Orkányszerű sóhaj után kezdte:

— Tegnap este teljesen elkészülve az utra, bekentem s fejemet a házaló szerével. Hajnalra olyan fekete volt a hajam, mintha kuli-mással öntötték volna le. Jól festettem. A vonat 7 óra után 10 percczel indult. Mikor a bérkocsiba ültem, még éjszótét volt.

— Kérek egy első osztályu jegyet.

— Tessék! — szólt a szép pénztárnoknőcske, miközben rám bámult és mosolygott.

— Ejnye gondoltam, de furcsa modort kapnak föl ezek a kisasszonyok.

A váróteremben még égett a villany. Mikor kimentem a Perronra azt láttam, hogy min-

ley alá ért. Ütközetről a mai napon nincs még hír.

Londonban természetesen már is nagy az öröm, s a hangulat egyszerre a legmagasabb régiókba csapott. Most már Roberts nagy diadalairól várnak híreket. Mi fog ezekből a felajzott reménysegekből valóra válni, nagy kérdés. Minden valószínűség szerint sokkal kevesebb, mint a megbízhatatlan táviratokra építő közvélemény gondolja.

Mai távirataink a következők:

French tábornok Kimberley alatt.

London, február 16.

Roberts lord Jakobsdaltól mai kelettel a következő táviratot küldte:

French tábornok tüzéséggel, lovasággal és lovasított gyalogsággal megerősített dandára Kimberleybe érkezett.

Berlin, február 16.

Az itteni börzén az a hír járja, hogy French tábornok Kimberleyt felszabadította a bur ostrom alól. Párisból jelentik, hogy az ottani börzének hasonló értesülései vannak.

London, február 16.

Roberts lord jacobsdabi táviratához a hadügyminiszterium a következő megjegyzést fűzi:

Rendkívül figyelemre méltó dolog az, hogy a távirat Jacobsdabból kelt, a mely hely a buroknak nagyfontosságú élelmezési központjuk volt.

Apróbb mérközések.

London, február 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából 12-iki kelettel: Egy tudósító azt jelenti Colesberghől, hogy ott pénteken ütközet volt, a melyben három bur elesett és öt megsebesült.

A Ladysmithi főtábornok jelentik a Reuter-ügynökségnek 13-iki kelettel; Botha tábornok tegnap egy kis csapattal átkelt a Tugela folyón, hogy megnézze az angolok által kiűritett hadállásokat. Ott azután 40 lancierre bukkant, a kikkel megütközött. A lancierek közül 13 elesett, öt megsebesült és kilencz fogságba került. Tegnap egy erős angol csapat vonult Colenso felé és Bosch-Kopnál ütötte föl táborát. Ladysmith környékén minden csendes.

London, február 16.

A Daily Chronicle-nak azt jelentik Fokvárosból 14-iki kelettel, hogy az angol csapatok elhagyták Rensburgot és visszavonultak Arundelbe.

London, február 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Rensburgból: Az angolok részéről az e hó 10-iki és 12-iki rensburgi ütközetekben elesett négy tiszt és hét közkatona, megsebesült hat tiszt és tizen-négy közkatona, eltűnt két tiszt és tizenhét közkatona. Két ezredből még nem jelentették a sebesültek számát.

Robert kilátásai.

London, február 16.

A Daily Chronicle lapzárta után érkezett újabb táviratot közöl, mely tegnap délután Fokvárosban kelt. Rensburg feladását jelenti ez a távirat.

A hír leadása szoros összefüggésben van azzal, hogy a harcztérről tegnap semmi értesítés nem jött s ez nagy nyugtalanságot okozott. Attól tartottak, hogy a burok Roberts lordot elvágják Fokvárostól, a mi annál veszedelmesebb, mert a nyugati oldalon nagyrészt hollandok laknak. A távirat azt kívánja jelezni, hogy Fokvárossal az összeköttetés érintetlen.

Már a legközelebbi órákban nagy összeütközés várható három helyen egyszerre, az alivari, betuti és norvalesi hadaknál.

Brüsszel, február 16.

Roberts lord taktikai előrelátását és megfontolását mindenütt el kell ismerni. A siker azonban épen nem biztos még az ő részén. A burok Maggersfonteinél 36000 emberrel állanak, a Modder folyónál 20.000 s két másik hadállásukban 15.000 ember van. Mozgékonyosságuk és az a körülmény, hogy a mérközés előreláthatólag több napot fog igénybe venni, lehetővé teszi, hogy még nagyobb csapatokat vonhassanak össze.

Az angoloknak Colesberg és Sterkstrom mellett legfeljebb 50.000 emberük van. Ez nagy szám ugyan, de távolról sem olyan erő, a mely a sikert feltétlenül biztosíthatná Robertsnek.

Az alsóház ülése.

London, február 16.

Brodrick parlamenti államtitkár azt mondja, hogy a nemzetközi viszályok békés megoldásáról szóló egyezményt, a melyet 1899. október havában Hágában megkötöttek és aláírtak, még nincs ratifikálva, a mennyire Anglia az aláíró hatalmak kormányaitól értesült. Az angol kormány hajlandó az egyezmény ratifikálása esetén négy választott bírót kiküldeni.

Fortescue-Flannery azt kérdezi, hogy meggyőződött-e a kormány arról, hogy a portugál kormány a Delagoa-öböl semlegességének megővése tekintetében teljesíti-e kötelességét és kellően intézkedett-e az ottani kikötőknek a háboru alatt való jogosulatlan használatát ellen.

Brodrick parlamenti államtitkár azt válaszolja, hogy a portugál kormány intézkedéseiből kétségtelenül kitűnik az a szándéka, hogy ebben a háboruban a semlegesség tekintetében teljes mértékben teljesíti kötelességét. Az angol kormány kellő figyelemre méltatta a Delagoa-öböl helyzetét és most is állandó összeköttetésben áll az ott lévő hajóraj parancsnokával és a lourenco-marquezi angol konzullal.

Yerburgh azt kérdezi, igaz-e, hogy a burok benyomultak Zuluországba és gondoskodtak-e róla, hogy a zuluk védekezhessenek a burok támadásai ellen.

Chamberlain azt válaszolja, hogy a buroknak három ilyen betöréséről van tudomása. Két betörésük egészen új keletű. Az egyik kerületben a burok elfogták a kerület elöljáróját, alantás hivatalnokait és rendőrhivatalnokait, egy másik kerületben pedig mindent kifosztottak. Azt jelentik, hogy a bur kommandók ágyuval tovább nyomulnak előre Zuluországban. Ezek az események a zuluk között nagy rémületet és izgatottságot keltettek, a mely a natali benszülöttekre is kiterjed. A benszülöttek területén való ilyen rablóhadjáratok komoly következményeket vonhatnak maguk után egész Dél-Afrika nézve. A natali miniszterek azt jelentették, hogy nem vállalhatnak felelősséget a zuluk békés magatartásáért. Milner fokföldi kormányzó, a ki jelentésében nagyon panaszkodik a burok zulu földi betörései miatt, arra utal, hogy ezek a betörések ellenkeznek azzal a hallgatag meggyezéssel, hogy a benszülöttek ne vonassanak bele a háboruba. A kormány különben elhatározta, hogy a benszülötteket abban az esetben, ha a burok szándékosan nyomulnak be a fokföldi benszülöttek területére, felszólítja, hogy védekezzenek, a miben számíthatnak Anglia támogatására.

A felsőház ülése.

London, február 16.

Dunraven lord szóba hozza a katonai előterjesztéseket. Kétségbe vonja, hogy ezek a javaslatok megfelelnek a mostani háboru követelményeinek, még ha nem is állanak be bonyodalmak külföldi események következtében. Ezekben a javaslatokban nincs szó olyan állandó intézkedésekről, a melyek a hadsereget a modern hadviselés most nyilvánvalóvá lett

követelményeinek és az ország eszközeinek megfelelőleg fejlesztenék.

Roseberry teljes mértékben elismeri Anglia helyzetének komoly voltát és maga is úgy vélekedik, hogy a kormány javaslatai nem elégségesek. A 409.000 főnyi haderő csak papiroson van meg. Reméli, hogy a harcztérről ma érkezett kedvező hírek után még kedvezőbbek fognak következni, de nem tudja, hogy ha még 50.000 emberre lesz szükség Dél-Afrikában, honnan veszik majd ezeket. Angliának az egész világon vannak nemzetközi kötelezettségei. Olyan időben, a mikor minden rendelkezésre álló emberünket Dél-Afrikába küldtük, nem számíthatunk idegen nemzetek barátságára.

Azok az ajánlatok, a melyeket a múlt év december havában Németországnak és Amerikának a velük való szövetség dolgában tettünk, nem találtak olyan kedvező fogadásra, a mely a tárgyalások folytatására buzdítana. Franciaország barátsága nem bír meg nagy terheket. A mi Oroszországot illeti, Anglia azokról az eseményekről, a melyek legutóbb Perzsiában előadódtak s a melyekről még egyéb mondanivalója is lett volna, nem vesz tudomást. A kormánynak meg kellene értenie a helyzetet és kielégítő előterjesztéseket kellene tennie. Dél-Afrikával Anglia elveszteni az anyaországon kívül való gyarmati törekvéseinek legfontosabb alapját. Ha ez nem váltság és nem élet-halál kérdés, akkor nem tudom, hogy micsoda.

Lansdowne hadügyminiszter azt mondja, hogy ha a kormány kísérletezni akar, csak egy módja van rá és ez a katonai kényszer behozatala. A kormány nem fél a vizsgálatról, ha csak a hadi akciókat nem akadályozzák meg vele. Roberts lord nem kér újabb csapatokat, de szükség esetén készenlétben vannak csapatok.

Kimberley lord csatlakozik Roseberry lord nyilatkozataihoz.

Salisbury lord: Nem foglalkozhatom sem azokkal az indító okokkal, a melyek az orosz kormányt vezetik, sem azzal a politikával, a melyet valószínűleg követni fog; az afgán emir egészségéről sem beszélhetek. Azt a kérdést, hogy a Dél-Afrikában tett intézkedések elégségesek-e és hogy a kormány gáncsot érdemel-e, csak akkor lehet majd eldönteni, ha egész fegyveres erőnk szemben áll majd az ellenséggel.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a korábbi megjegyzésnek, hogy veszedelem származhatik abból, ha a birodalom kiterjedése meghaladja az ország erőforrásait. Mikor ezt mondtam, aggodalmak merültek fel Kína tekintetében, a melyek azóta eltűntek. Mostani aggodalmunk sem a birodalom kiterjedésének, hanem az 1881-iki és 1884-iki eseményeknek tulajdonítandó.

A miniszterelnök azután megjegyzi, hogy nem lehet a birodalom remélhető segédforrásairól beszélni, mert ez nagyjára találgatás volna. Minden nemzet behozta egy idő óta a szolgálatkötelezettséget, csak Anglia nem léptette életbe. Nem tagadjuk, hogy ez megegyezett a nép akaratával, de amíg Anglia a rábeszélés és toborzás rendszerére támaszkodik, hogy hadseregét szervezze, az eredmény csak valószínű lehet. A dél-afrikai helyzetről nagyon pesszimiztikus hangon beszéltek. Azelőtt, ha Anglia valamely háboru elején kedvezőtlen helyzetben volt és szintén csak zsoldosokat használt, apáink nem engedték meg, hogy megfélemlítsék őket olyan rövid tapasztalatok után, a minőket mi Dél-Afrikában szereztünk. Reméljük, hogy hadseregünk éppen most készül támadásra. De akárhogy lesz is, elődeink pél-

dáját kell követnünk és nem szabad csüggednünk. A kormány, mint mindig, most is meg van róla győződve, hogy az a vállalkozás, a melybe az ország keveredett, sikeresen fog végződni.

Végül kijelentette a miniszter, hogy nézete szerint a kormány előterjesztései megfelelnek a szükségletnek. Beállhatnak olyan események, a melyeket előre látni lehetetlen, de ha beállanak, erős szívvel kell őket fogadnunk. A kormánynak eltökélt szándéka, hogy megmarad a megkezdett uton, mert bizik a nép hazafiságában és vitészségében. A kormány nem találja előnyös dolognak, hogy a helyzetet sötét színben lássák és olyan kísérlethez folyamodjanak, aminőt azelőtt sohasem tettek.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Sulamith, opera; Réthy Laura vendég-felléptével. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: A Gyurkovics leányok, életkép. Este: A b a b a, operette; Réthy Laura vendég-felléptével. (Páros bérletszűnet.)

Mignon,

vagy

a sevillai borbély.

Mignon már Göthe Wilhelm Meisterében szerencsétlen peches leány, cigányok ellopják, később majd beleég az égő színházba — de ez mind nem elég. Mikor hosszú-hosszu idő után Aradra kerül, elvesziti a partitúrát, azután az aradi Philine hirtelen beteg lesz, Wilhelm Meister pedig bereked és nincs annyi hangja, hogy megkérdezze Mignontól „hol a hazája“ és Mignon nem képes dicsőíteni azt a hont, ahol a narancs virul.

Szegény Mignon! Szerencséje, hogy gyorsvonatra ülhet és elonázhatik Spanyolországba, ahol szintén virul a narancs és ahol egy régi jó ösmerőse, a Sevillai borbély magához fogadja és Mignon hátat fordít Lothariónak, aki újra neki mehet a világnak és újra keresi, kutatja — és az Isten, meg Ruzsinszky tudja, hogy mikor fogja megtalálni.

Igy lesz Mignonból Rosina és elkeseredésében pajzánkodik, hunczutkodik és boszúból eljegyzi magát gróf Almavivával egy boros hangus részeges spanyol granddal, aki azt hiszi, hogy spanyol grand létére nem érdemes szóba állani az aradi közönséggel.

Rosina igazán csak nagy kétségheesésében határozhatta magát erre a lépésre és ez mindenesetere enyhítő körülmény. Bizony Sevillában sincs minden úgy, mint régen volt. Tudja a kő, ott a spanyol grandok nagyon smutzigok lettek. Régente volt még annyi emberség bennök, hogy a szerelme tárgyuknak tisztességes szerenádokat adnak, de Déri-Almaviva bizonyára időközben részvényese lett az aradi Széchényi-malomnak és a jutalékból nem futja az ilyen költségekhez.

A borbély (Pintér) régi jókedvét megtartotta, sőt Barilio (Odry) sem vitte többre, zene-tanár maradt, Bartolo (Andorffy) pedig még a gáji orvosi állomást sem nyerte el, de az utolsó felvonásban úgy játszottak és mulattak, mintha nem is Sevillában, hanem az aradi filharmonikusok jux-estélyén lettek volna.

Szinte csodálatos, hogy Rosina (Rédei) ilyen körülmények között oly szépen és kedvesen tudott énekelni és játszani, no meg, hogy Barta (Székely) nem mondta föl a szolgálatot és édes hangon kaczerkodott a hamis Amorról.

Bartolo úgy látszik henczegni akart hirtelen megérkezett gyámleánya előtt. A színlapon elakarta hitetni vele, hogy Hegyessi az ő Fiorillója. Ugyan mire való ez a nagyravágás?

A közönség, amely előtt a farsangi komédia eljátszódott, így vélekedett: Bár oda ment volna a borbély a Tugela partjára, ahol az angolokat borotválhatta volna kénye-kedve szerint és ezért a működéseért a burok háláján kívül, még a mienket is kiérdemelte volna.

Carolus.

* **Dienzl Oszkár Aradon.** Az aradi filharmonikusok felkérték Dienzl Oszkár budapesti zongora művészt, hogy működjön közre a *folyó hó 26-iki tréfás-estélyen*. Dienzl Oszkár nemcsak arról híres, hogy a komoly zenei művek interpretálásával egyike a legzenialisabb fiatal magyar muzikusoknak, hanem arról is, hogy az ő pompás humora, bohém jókedve, és jóízű produkciói éltető elemét szokták képezni a tréfás művészestélyeknek. Dienzl a legnagyobb készséggel fogadta a meghívást.

* **A peches Mignon.** Ma végre színre kerülhetett volna Mignon, mely annyi viszontagság után Párisból megérkezett, hát újabb baj újra kijebb toltta a premiért. Ruzsinszky Ilona, ki Philint volt éneklendő, tegnap azt a telegrammot kapta Budapestről, hogy édes anyja halálán van, jöjjön azonnal. Leszkay igazgató szabadságot adott neki ma délig. Ma déiben Ruzsinszky tényleg megérkezett, miután anyja a legsúlyosabb bajon túl van. Utközben azonban egy már előbb szerzett hülés folytán arca anynyira földagadt, hogy a szemei is alig látszóttak ki. Természetes, hogy így lehetetlen volt a színpadra lépnie. Így került ma színre *A sevillai borbély*. Nagy volt azonban az izgalom a színháznál, miután annyi beteg van ott, hogy énekes és prózai darabot egyformán bajos volt találni. Leszkay igazgató ekkor a vidéki nagyobb társulatokhoz fordult telegramban, telefonon, a hová a hogy lehetett, míg végre este olyan megoldást tudott lelteni, mely a sok baj után legalább a közönségnek igen kellemes lesz. Makó Lajos átengedte az ő primadonnáját, a széphangu R. Réthy Laurát, a ki még ma este 11 órakor érkezik meg a temesvári vonattal. Holnap délelőtt próbál és este *Sulamith* czimszerepét éneklé, vasárnap este pedig *A b a b a* kerül színre vele a czimszerepben. Így a hét műsora jól záródik, Mignon pedig a jövő héten kerül színre. Az orvos reméli, hogy Ruzsinszky a jövő hétig egészséges lesz.

* **Kubelik beteg.** Bizonyára mindenki részvétellel értesül a szomorú hírről, mely a fiatal virtouz betegségét jelenti. A kis sovány cseh művész nem bírta ki a sok izgalmat, a gyors, fárasztó utazásokat és hirtelen rosszul lett. Az impresszálo félti az ő kincsét s azonnal lemondatta az összes hangversenyeket, ezért maradt el a kolozsvári hangverseny. Pozsonyban is hirdette volt fellépte a színházban, de a koncert ott is elmaradt, a főhercegi kocsikat a színháztól küldötték vissza a fonséges látogatókkal.

* **Lindh Marcella énekművésznő és Aggházy Károly zongoraművész hangversenyére az előjegyzések átvételnek a hangversenyrendező czégnél: Révész Nándor könyvkereskedésében.**

Koporsóból kihurczolt halott.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 16.

Hihetetlennek látszó eset történt Erzsébetfalván egy temetés alkalmával. Az utóbbi időben több temetési botrányról adtunk hírt, de a mai dolog mindezeknél jóval tultesz. Abbeli versengésben, hogy ki rendezze a temetést, a halottat kivették koporsójából s másikba tették. Ilyen váratlan „végtisztességben“ kevés ember részesül, mint ma az Erzsébetfalvai temetésben, melyről tudósítónk a következőket írja:

Mayer Györgyöt temették, aki tagja volt a Szilágyi veterán egyesületnek, melynek költségén ment a temetés. A rokonság a temetés rendezésével János János asztalost bízta meg.

A veterán egyesület elnöke Gömbösi István Erzsébetfalvi bíró azonban kijelentette, hogy a temetési költséget nem fogja kifizetni Jánosnak, akivel már régóta ellenséges viszonyban

áll, hanem csakis Schröder Agoston asztalosnak, aki egyedül van feljogosítva arra, hogy a veterán egyesület halottait eltemesse. A rokonság mindazonáltal Járossal rendeztette a temetést.

Délután aztán, mikor az egész község egybegyült a temetésre, egyszerre berohantak a halottas szobába Schröder Agoston emberei, széjjelszedték a János által fölállított ravatalt s a fekete posztót és gyertyákat kivitték az udvarra. Aztán a közönség óriási mebotránkozására mit sem hederítve, kiemelték a halottat a koporsóból és beletették egy másik koporsóba, melyet magukkal hoztak Schröder műhelyéből.

Ez azonban nem ment olyan könnyen, mert a rokonság tiltakozott a halott hurczolása ellen. Mire aztán dulakodásra került a sor s eközben a holttest több helyen megsérült.

A rokonság végre is kénytelen volt beleegyezni abba, hogy a halottat a Schröder koporsójában temessék el, de Schrödert és Gömbösi bíró feljelentették a szolgabírósnál és a belügyminiszternél.

Mindezekből pedig az a tanulság, hogy az ember ne legyen tagja az Erzsébetfalvai veterán egyesületnek, mert megeshetik, hogy az elhunyt veterán lelkét csupa versengésből a menyország helyett az alvilágba igazgatják a hadastyánok ellenlábás asztalosai.

A király Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 16.

Királyvárás volt ma a hajnali órákban a főváros központi pályaudvarán. Ő Felségét várták, aki három heti tartózkodásra érkezett ma Budapestre.

A szokástól eltérőleg várták ma a központi pályaudvaron Ő Felsége különvonatát. Oka ennek a pozsonyi alagút beomlás, mely az átszállás nélküli forgalmat hónapokra letelenné tette. A király ezért a brucki vonalon érkezett.

Négyen várakoztak a perronon: Márkus József főpolgármester, Rudnay Béla főkapitány, Pavlik rendőrfőfelügyelő és Lachnit állomásfőnök.

Öt óra negyvenhat perczkor robogott be a Ludwigh Gyula igazgatósági elnök által vezetett különvonat a hatalmas csarnokba.

Még meg sem szünt a kerek mozgása, máris kinyílt a negyedik szalonkocsi ajtaja és Ő Felsége tiszteletet parancsoló alakja látható lett.

— Éljen, éljen, éljen! hangzott fel a perronról. Ő felsége, ki gyalogsági tábornoki egyenruhában volt, szalutált és lelépett a perronra. Nyomban utána jöttek Paar gróf lovassági tábornok, Bolfras báró, König udvari tanácsos, Nagy báró udvari titkár. A másik kocsiból három szárnysegéd szállott ki.

Valósággal meglepte az urakat, hogy milyen jó színben s jó kedélyben van a felséges ur, aki a jelenlevők mindegyikét megszólítással tüntette ki.

Rudnai főkapitánytól azt kérdezte, hogy a tegnapi szélvihar okozott-e károkat Budapesten? Márkus főpolgármestertől az épülő eskütéri és margitszigeti hidakról kérdezősködött. Lachnit állomásfőnöktől az iránt tudakozódott, történik-e sok baleset a pályaudvaron? Az állomásfőnök azon kijelentésére, hogy nagyon vigyáznak az emberéletre, a felséges ur helyeslőleg bólintott és Paar gróf felé fordulva, szólt:

— Nun, jetzt können wir weiter. (Nos, most tovább mehetünk.)

Négy udvari fogat várakozott a kijárat előtt. Az elsőre Ő Felsége ült Paar gróffal, a másikkra Bolfras és König.

Ő felsége könnyedén meghajtotta magát, szelgett és a fogatok az egybegyültek lelkes éljenzése között megindultak a budai vár-olts felé.

A budai királyi lakban megjelentek a Felső fogadtatására: *Apponyi* Lajos gróf magy. r. udvarnagy, *Kauter* Károly apát, udvari plébanos, *Ybl* Lajos lovag várkapitány s az udvari káplán. Ő Felső szívélyesen fogadta a megjelenteket, s rövid párbeszéd után lakosztályába vonult, ahol állami ügyek elintézéséhez fogott. A király ma egész nap lakosztályában maradt, s így látogatásokat nem tett sehol.

Mint értesülünk, a királynak Budapesten tartózkodása idején több udvari ebéd lesz s az udvarhoz közel álló körökben valószínűnek tartják, hogy az uralkodót *Mária Valéria* királyné hercegnő néhány napra meg fogja látogatni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az országos vöröskereszt-egylet aradi választmánya f. évi február hó 25-én, vasárnap l. e. 11 órakor a városháza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre az aradi választmány t. tagjait ezennel tisztelettel meg-
hívja: az elnökség.

(*) Az aradi szállodások, vendéglősök, kávéházak, pinczerek és kávésegedek a létesítendő nyugdíjválasztmányba való beiratkozás céljából különösen azok, kik a Huzó István kávéházában történt összejövetel alkalmával ígért aláírást teljesítették, ezuton is tisztelettel meghívjuk azon nagy értekezletre, mely a *Vendégszeretet* asztaltársasággal egyetemben f. é. február hó 19-én hétfőn délután 1/4 órakor a Millennium sörözőjében külön helyiségében fog megtartatni. A nyugdíjügy és *Vendégszeretet* asztaltársaság elnöksége.

Titokzatos eset Kurticson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Rejtélyes halálesetről folyik most sok szóbeszéd Kurticson. A sugdosás a hosszú idejű betegség után, elhunyt *Ladán* Mihály halála alkalmából keletkezett, mert kisült, hogy *Ladán* nem természetes halállal mult ki: vagy öngyilkos lett, vagy megölték. Már ez nem minden napi dolog, de különösen rejtélyes színezetet ad az esetnek egy körülmény, melyről alábbi tudósításunk ad számot.

Ladán Mihály kurticsi lakos e hó 10-én kocsin Dombegyházára ment, honnan még aznap este visszaérkezett, de oly súlyos betegen, hogy a kocsiról hozzátartozói vették le. *Ladán* azóta folyton feküdt s állapota egyre rosszabbra fordult s ma délelőtt meghalt. Eddig semmi különös nem volna a dologban, mert hiszen azt hitte mindenki, hogy az uton kapott betegség következtében halt meg *Ladán*. Nagy volt tehát hozzátartozóinak a meglepetése, midőn a halottat szokás szerint felöltöztetni akarták: *oldalán mély lösebet találtak*, úgy, hogy a lövegeknek nemesebb részeket is sérteni kellett.

Az esetről nyomban jelentést tettek a hatóságoknak, mely hivatalosan is megállapította, hogy *Ladán* Mihály halálát minden kétséget kizárólag a lösebet okozta, de nem bírták kideríteni azt, hogy ki lötte meg: *öngyilkos volt-e* az elhalt, vagy *gyilkosának* esett áldozatul?

Nincsen kizárva a lehetősége annak, hogy *Ladán* Dombegyházán, vagy mikor az országuton hazafelé jött, valaki megleste és megölte. Erőteljesen azonban, hogy ez esetben nem tett jelentést s hogy senkinek fel nem fedezte igazi baját, melyben meg is halt.

Nem lehetetlen azonban, hogy öngyilkos lett, de ekkor sem kellett volna 10-ikétől a mai

napig várnia a halált. Egy újabb lövéssel, vagy más módon hamarabb megszabadulhatott volna szenvedéseitől.

A ma délelőtt foganatosított kinalgatások alkalmával bizonyítást nyert, hogy *Ladán* a családjá tagjai előtt meglövetését titkolta s arról soha egy szót szólott, úgy, hogy ma a sebesülés körülményeiről senki sem tud semmi bizonyosat s arra nézve utba igazítást senki nem adhat.

A vizsgálatnak mindenestre nehéz lesz a valódi tényállást kiderítenie, s még nehezebb megtalálni a tettest az esetre, ha gyilkosságról van szó. Az ügyben a nyomozatot *Szerény* Sándor községi jegyző és a kurticsi csendőrőrs nagy erélylyel folytatja.

Kóburg Lujza ékszerei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 16.

A szépséges *Lujza* hercegasszony ékszerei még mindig szerepelnek, pedig sok hónap mult már el azóta, hogy a hercegasszonynak mindegy már az arany, a gyémánt és a drága gyöngy. Mert neki mindegy már minden. Elme-gyógyító intézetbe van zárva és ott nincs többé hiúság, nincs ragyogás.

Hanem az ékszerei mégis előkerültek újra, még egyszer megvillogott a gyémántkövek mámoros ragyogása, emlékeztetbe hozván a két nevet, a melyeket bűnös regényük kétfajta erőszakos megoldása tett részvétre érdemessé: a beteg *Lujza* hercegasszonyt és a fegyencz főhadnagyot, *Mattasich-Keglevichet*.

Ma volt az utolsó tárgyalás Bécsben abban a pörben, a melyet *Hartegg* párisi ékszerész indított 211.500 forint megfizetése végett *Kóburg Lujza* hercegasszony ellen. A nagy pört, a mely szenvedélyes elkeseredettséggel indult mindkét félén, békes peregyezséggel fejezték be. A *Koburgok* fizetni fognak, ha vette, ha nem vette *Lujza* hercegasszony az ékszereket, s ha annyiért, ha nem. Aláírta, vagy nem írta alá a peres váltókat, — mindegy. Mert most már minden mindegy, a fődolog megvan: A hercegasszony kórházban, a szerelmese fegyházban. Az így elkobozott regény költségeit most már fizetik a *Koburgok*.

No nem épen örömet, — ez igaz. A per egy kicsit erős volt.

A hercegasszonyt *Lindenhofen*ben ápolták már, hogy a keresetet beadták ellene egy 190 ezer forintos, meg egy 21.500 forintos váltó alapján. *Feuchmantel* Károly lovag, a kirendelt gondnok szállott a beteg hercegnőért perbe, — és tagadott. Ervénytelennek mondotta a váltók alapján kibocsátott fizetési meghagyást, kijelentvén, hogy a váltókon levő aláírás hamis, az nem a hercegasszonyé, sem nem az ő megbízásából való; de ha megbízott volna valakit az aláírással, akkor is érvénytelen az, mert akkor már elmebeteg volt. Ezenfelül tagadta azt is, hogy a váltó értékét, az ékszereket kézhez kapta volna.

Tanukat hallgattak ki. Sok embert. A hercegnő egykoron való udvartartását, azután orvosokat, *Petersen* egészségügyi tanácsost, a *Lindenhofeni* igazgatót. És annyi előkelő asszony és ember között egy darócruhás fegyenczet, a *Möllersdorfi* katonai fegyházban, *Mattasich-Keglevich* nevűt, hátha tudna valamit azokról a váltókról, amelyekért — mert mondják, ő hamisította — a darócruhát kapta. A hercegasszonyt is ki akarták hallgatni. Megkérdezték orvost is, jogászt is: lehet-e. Ugy látszik, nem lehetett. Mert komolyan kell venni mégis azt az elmebetegséget, amelyre olyan nagy szükségük volt nekik, éppen nekik.

Ma újra tárgyaltak Bécsben és kiegyeztek. *Mától* a váltók valódiak, — beismerte a hercegasszony gondnoka, meg a hercegi férj jogi képviselője; az ékszerek is rendben vannak, fizetni is fognak, csak egy kis haladékot kértek. *Hartegg* prolongált. *Fülöp* herceg lejártra fizetést ígért, a főtörvényszék a fizetési meghagyást érvényében fentartotta.

Koburg Lujza ékszerei most már végleg bekerülnek a családi kincsesházba.

HIREK.

Jókai Munkácsiért.

Az új országház számára készült honfoglalási kép sorsa nem hagyja nyugodtan *Jókai* Mórt. A koszorus költő megszólalt ma egy hosszabb cikkben, a többi közt a következőket írva:

Tisztelt honatyák! Nem addig van az, hogy önök keresnek valami folyosót, [mezzanint, ahová *Munkácsy* honfoglalási képét eldugják! Mert itt nem a nagy magyar mester művészi alkotásáról van szó, hanem a honfoglalási tablóról, mint historiai amblemáról.

• Mikor a magyar kormány és a törvényhozás elhatározta, hogy az a történelmi kép a legünnepelebb magyar művész által megalkottassék, százezer forint tiszteletdíjért, ezt azzal a határozott szándékkal tette, hogy ez a meghódolási kép egyenesen a magyar törvényhozás termében álltassék fel, még pedig az elnöki dobogó fölé, hogy szemmel látható kifejezése legyen annak a ténynek, mely szerint Magyarország a magyaroké, meghódolás alapján, ősi örökség meghódítása alapján, államalkotás alapján.

Ezt fejezi ki *Munkácsy* képe.

Mit csináljunk hát, ha az építő mesterek úgy praktikálták ki az új törvényhozási tervet, hogy ez a kép nem fér el a falán?

Megfelelek rá.

Legelőször is dobjuk el a széles ráját, ezzel mindjárt két méternyi tért nyerünk. Két ujnyi oxidált bronz ráma díszesebb lesz.

S ha még így sem fér el a kép a teremben, *el kell vágni magából a képből*: van ott egy néhány gyalog atyafi, akit bátran le lehet nyírni, az egész tabló művészi hatásának megcsorbítása nélkül, azok a jámbor polgárok menjenek haza zabot hegyezni; de a magyarok honfoglalását ábrázoló képnek ott kell állni a törvényhozás termében! A kinek nem tetszik, takarja el az arcát.

És magára a művészre sem lesz az olyan nagy megsértés, ha a képéből egy darabot levágnak s ezzel az egész művét megtartják a késő századoknak, mintha eldugják azt egy ujon épült ház nedves pítvarába, ahol azt tiz év múlva meg fogja enni a penész, meg a sálettrom.

— **A polgármester Szegeden.** A szárazéri társulat ma Szegeden ülést tartott, mely alkalomra *Salacz* Gyula polgármester oda utazott.

— **Ottó főherceg ajándéka a királynak.** *Ottó* főherceg rég ideje foglalkozik festéssel. Eddig tanulmány fejeket festett, s egy pár képe méltó feltűnést is keltett. Most — mint tudósítónk jelenti — a főherceg zsánerképeken dolgozik, s egy ilyen képét tegnap a királynak adta át Budapestre utazása előtt. Érdekes, hogy a kép magyar tárgy. Egy magyar huszár ül a csárda előtt. Az asztalán egy üveg bor és kenyér. Kipányvázott lova a kenyér felé nyújtogatja a nyakát. A csárda ajtaján egy tábla díszeleg, a melyen ez olvasható:

— M. kir. dohány és bélyeg eladás.

A kép aláírása *E. O.* 1900.

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **M. E. Bradon.**

Magyarra átdolgozta: **Hevesei Jenő.** [15]

(Folytatás.)

XV.

Azon az éjjelen, midőn a két utas Londonba érkezett, egyik előkelő szállodában vettek lakást. Dunbar nem akarta ily késő órában leányát zavarni.

Másnap közös szobában reggeliztek.

Dunbar az ablaknál állt s a West-End új utcáinak egyikére pillantott alá, mielőtt a reggelit felhordták.

— Önre nézve London nagyon megváltozhatott s megszépülhetett. Ez az utca például hat év előtt keletkezett. — mondá Lovell.

— Csakugyan; itt azelőtt fák zöldeltek és mező terült el.

Leültek. Dunbar szórakozott volt s keveset evett. Miután egy csésze theát ivott Laura miniatúr arczképét vonta elő és némán nézte. Aztán Arthurnak nyujtá át.

— Leányom nagyon megszépülhetett, ha ez az arczkép hasonló. Jónak találja ön?

— Tökéletesnek. Nagyon hasonló, csak hogy

— Nos?

— A kép nem eléggé bájos — mondá a fiatal ember rajongással.

— Valóban? Pedig ez az arcz nagyon szép, szakasztott anyja.

— Boldogult atyjától hallám, hogy Laura kisasszony arczának alsó része, a száj és az áll, önre emlékeztetnek. Megvallom azonban, hogy ezt a hasonlatosságot nem bírom fölfedezni.

— Meghiszem, — mondá a bankár hanyagul. — Legyen szives számba venni az időt, s a kalkuttal vesződéssel teljes életet. En úgy hiszem, hogy az én szám s az állam keményebb jellemmel bírnak, mint Lauráé.

Csakhamar elejtették ezt a tárgyat s Dunbar lassankint készülődve az ajtó felé ment.

— Csak velem tart ön, Lovell? — kérdezte.

— Oh nem, Dunbar ur. Ily órában nem szeretnék terhére lenni. Az atya és gyermeke közti viszontlátás, ily hosszú távollét után, oly szent valami, hogy...

— Ejh, Lovell ur! Nem hittem volna, hogy ily érzélgő természetű. Nagyon örülök, hogy leányomat viszontláthatom, leveleiből ugyanezt következtetem az ő részéről is — s ez mind eddig rendben van. Ön jobban ismeri Laurát mint én s el fog hozzá kísérni.

Dunbar arca meghazudtolta közönyös szavait. Halálsápadtság borította arczát és szája vonaglott.

A reggeli után megindultak a milliomos palotája felé.

Laurát értesítették atyja megérkezéséről.

A nagy lépcsőházban Dunbar hirtelen megállt s kezével megkapaszkodott az aranyozott rostélyban. Egy pillanatig úgy látszott, mintha össze akarna roskadni, de teste egész súlyával neki támaszkodott a karzatnak s látható küzdelemmel tartotta fenn magát.

Lovell Arthurnak tetszett ez az izgatottság. Mert Dunbar hanyag modora, melylyel leányáról beszélt, sértette az ifjút, aki rokonszenvezett a leánnyal. Most azonban világos, hogy mindez csak azért volt, hogy forró érzelmeit lehetőleg leplezze.

Néhány perczig időztek a lépcsőzeten, mely idő alatt Dunbar maga körül pillantott s izgalmat leküzdemi igyekezett.

Itt minden új volt előtte, mert ezt a házat s Maudeslyt csak husz év óta bírta a család.

A milliomos végig jártatta szemét tulajdonán. Még ebben a csarnokban is minden gazdagságra mutatott. A talajt perzsa szőnyeg fedte, melynek rojtjain tul márvány-mozaik tarkállott és amely a festett ablakon átszűrődő világosságban gyönyörű színezetet nyert. Arany és malachit állványokon hatalmas vázák magaslottak, melyekből exotikus növények nyultak fel vagy hullámoztak alá s kissé félrevont vastag vörös bársony függöny mögül fényes szobák és termek bosszu sora tárult a néző felé.

Dunbar Henry leánya szobájának küszöbén állott most.

A leány felszökött helyéről.

— Atyám, édes jó atyám! — kiáltá — sejtettem, hogy ma jössz!

S kacagva, zokogva borult atyjára.

Az újfundlandi, mely ott hevert Laura lábainál egy pompás szőnyegen, lesütött fővel sompolygott az ujonnan érkező felé. Megszagolta lábait s aztán lassan, sötéten és gyűlölettel nézett fel hozzá és elkezdett morogni.

— Odább ezzel a döggel! — kiáltá boszusan Dunbar és feléje rugott.

A leány vitsszaretten atyjától s aggódva nézett arczára, mely halvány szigorú s merev volt. A hideg borzongatá Laurát. Elkényeztetett gyermek volt, aki sohasem hallott mást, mint a szeretet és elnézés szavait.

Ajka remegett és szép szemeibe könnyek gyűltek, midőn mondá:

— Jöjj Pluto; papa nem akar bennünket látni.

S megfogva az állat hosszú fülét, kezdte kifelé vonszolni. Az eb alázatosan követé urnőjét, de többször visszafordult, hogy az idegenre ráforduljon. A leány később visszatért atyjához, kit újból átölelt karjaival.

— Kedves, jó papám, — kiáltá szenvedélylyel, — Pluto nem fog többé terhedre lenni. Mondd hát édes papa, hogy örülsz gyermekekednek. Bizonyosan mondanád, ha tudnád, mint szeretlek!

Es megcsókolta a férfinak fagyos arczát. De összeborzadt másodsor is s szorongó sóhajjal vonta vissza száját e jéghideg ajkaktól.

— Papa, te oly hideg vagy! Félek, hogy valami baj ért, hogy beteg vagy!

Igen, ő beteg volt. Lovell, aki nyugodtan nézte az atya és leány első találkozását, még idejekorán széket gördített Dunbar alá, aki eszméletét veszve, ónsúlylyal rogyott reá.

Mély ájulatban volt. A winchesteri gyilkosság óta, ma másodsor vett rajta erőt a hirtelen szédülés. A roham ez egyszer erősebb volt akaratánál, mely annak hatalma alatt megtörtött.

Arthur az eszméletlent háttal a szőnyegre fektette, amíg Laura eczetért és vizért futott.

Dunbar néhány percz múlva felnyitotta szemét s vad, rémült tekintettel pillantott mag körül. Egy darabig daczosan meredt a leány aggódó arczára, teste megremegett a görcsös vonaglások alatt s fogai vaczogtak. Végre vasakat — úgy látszott — leküzdte a megrázkódást és ismét felegyenesedett.

— Ily ájulatnak alája vagyok vetve, mond beteges mosolylyal — és ez okból félttem annyira a viszontlátástól.

S leülve egy alacsony kerevetre, arczát a nyerebbe temette. Laura melléje ült s tápiát átfonta Dunbar nyakát.

— Szegény papa! — sutogá lágyan. Ugy fáj, hogy föl vagy izgatva s egy percz hidegnek, szeretetlennek tartottalak, midőn megindult hallgatásod éppen nagy szeretetednél volt a bizonyosága.

(Folytatása következik.)

Árverés husvétii lisztre.

A hitközségi tagoknak husvétii liszttel és husvétii kenyerekkel való ellátása, **f. é. február hó 18-án d. e. 1/2 12 órakor**, ahitközség gyűléstermében tartandó szóbeli árverés útján fog kiadatni, melyre azonban írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Az árverési feltételek a hitközség jegyzői hivatalában betekintheők.

Arad, 1900. február hó 9-én.

Az aradi izr. hitközség előljárósága:

Kohn S. N.

804. alelnök.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermektej

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Bathyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermektej. A legjobb gyermektápszert, nélkülözhetetlen oly anyának, a kik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják. A csecsemő korának megfelelően hígítva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag, légmentesen lezárt külön palackban, sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál.

1. számú	1—8	napos	gyermeknek	1 napi adag	8 palack	48 fl.	1 palack	7 fl.
2. "	8—30	"	"	1 "	8 "	80 "	1 "	8 "
3. "	30—90	"	"	1 "	7 "	60 "	1 "	10 "
4. "	90—180	"	"	1 "	6 "	64 "	1 "	12 "
5. "	180—több	"	"	1 "	6 "	70 "	1 "	14 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó csiráktól mentes, kitűnő minőségű tiszta tej, közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbeteg részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva felforralás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fl., 1/2 liter 34 fl.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegek zsírvázaságát pótló rendkívül tápláló erejű tej pasteurizálva, felforralás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fl. 1/2 liter 34 fl.

Édes savó. Gyomor és tüdőbeteg részére sterilizálva. 1 liter 24 fl., 1/2 liter 16 fl.

Diabetikus betegek részére való tej. Cukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1 korona., 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készíttetik minden a gyógyászatban előforduló Ggyógytej mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan készítve.

Meghívó.

Muszka község hegyszék

márczius hó 1-én d. u. 2 órakor

— Muszka község székházánál

rendes évi

közgyűlés

tartja meg, mire az en...
ezennel meghívás...

Tárgyak:

1. Mult évi számadatok hagyása.
  2. 1900. évi előirányzat készítése.
  3. Tisztújítás.
  4. Egyéb előterjesztések.
- Kelt Muszkan, 1900. február hó 8-án.

Zorád János,
hegysz. jegyző.

Singer János,
hegysz. jegyző.

Aradi Széchenyi gőzmalom részvénytársaság.

Magyon. **Mérleg-számla 1899. december 31.** Teher.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
Elek és épület számla ...					Részvénytőke számla ...			288200	—
Álladék 1898. decz. 31-én ...	190000	—			Elfogadványok számla ...			402000	—
1899-ben épült új 30,000 mm- átszát befoglaló raktár és a malommal kapcsolatos össze- kötő vashid építési értéke ...	35609	69	225609	69	Hitelezők számla ...			116222	53
Építési számla ...			84969	90	Osztalékok számla ...			784	—
Malomberendezési számla ...			83370	88	Munkássegélyző alap számla			849	11
Állanyvilágítási számla ...			2000	—	Tartalékalap kétes követelésekre			15000	—
Üzleti szerek számla ...			6000	—	Tartalékalap számla ...			160423	—
Ócsik, lovak felszerel. számla			900	—	Nyereség tartalékalap számla			30000	—
Modai butorzat számla ...			500	—	Értékesítési tartalékalap			90000	—
Élelmezési számla ...			12442	88	számla ...			841	54
az érvényben levő kötvények értéke			2410	70	Tartalékalap tisztviselők vég- kielégítésére ...	1447	01		
Értékpapír számla ...			4175	94	1898. évi nyereség elővitel ...	429	39	1017	62
Áltótárca számla ...			393678	42	Ez évi veszteség ...				
Árlemény és buza számla			27949	08					
Értéktár számla ...			251341	07					
Állások számla ...			3008	—					
Állásos számla ...			6981	24					
Állásos számla ...									
			1105337	80				1105337	80

Arad, 1899. december hó 31-én.

Tenner Ignátz,
vezénylő-igazgató.

Fränkel Vilmos,
irodafőnök.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és mindent rendben találtunk.

Arad, 1900. évi január hó 27-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Marschall Lajos,
f. b. tag.

Révész Nándor,
elnök.

Ottenberg Tivadar,
f. b. tag.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvénynek és az alapszabályoknak meg-
felelően jelentjük, hogy az „Aradi Széchenyi gőzmalom részvény-
társaság” ügykezelését és könyvelését a múlt év lefolyása alatt
szorgalmasan megvizsgáltuk és minden alkalommal a legnagyobb pon-
tossággal és rendet találtuk.

A mérleget és nyereség és veszteség számlát a szabály-
szerűen vezetett könyvekkel tételenként összehasonlítottuk és
helyességéről magunknak teljes meggyőződést szereztünk.
A lefolyt üzletét tudvalevőleg a malomiparra nézve igen
jó volt, a gabona és liszt árának folytonos hanyatlása az
eredményre a lehető legkedvezőtlenebb befolyással volt
és mindennek dacára a lefolyt üzletét alig számbavehető

csökély veszteséggel záródik, ez az igazgatóság óvatos és körül-
tekintő vezetésének tulajdonítható.

Mindezeknél fogva hozzájárulunk az igazgatóság előter-
jesztéséhez, mely szerint az 1898. üzletéről elővezetett 1447
frt 01 kr. nyereségből az 1899. évi 429 frt 39 kr. üzleti vesz-
teség leirassék, a fennmaradó 1017 frt 62 kr. illetőleg 2035 ko-
rona 24 fillér pedig új számlára elővezetessék.

Midőn a t. közgyűlésnek ezen javaslatot elfogadásra ajánljuk,
kérjük a t. közgyűlést, miszerint úgy az igazgató-választmány-
nak, valamint alólírt felügyelő-bizottságnak a lefolyt 1899. évre
a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1900. február hó 3-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Marschall Lajos,
f. b. tag.

Révész Nándor,
elnök.

Ottenberg Tivadar,
f. b. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.

Mérleg-számla 1899. évről.

Vagyon.

Teher.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
Pénztár álladék			103576	74	Alaptőke:			1000000	
Váltó-tárca álladék	3291608	36			5000 drb. 200 frtos részvényben				
visszleszámított váltók	883330	74	2408277	62	Tartalékalap... .. .			551644	83
Más intézeteknél elhelyezett tőkék...			34887	27	Betétek			5051378	14
Folyó számlai adósok:					Hitelezők			256477	05
értékpapirokkal fedezve... .. .	1461847	03			Magyar takarékpénztárak központi				
jelzálog biztosítékkal fedezve ...	846333	80			jelzálogbankjára átruházott jelz.				
részvénytársaságoknál és szövet-					kölcsönök			412370	16
kezeteknél fedezet mellett ...	725705	14	3031885	97	Be nem fizetett betét kamat adó			10218	86
Előlegek értékpapirokra... .. .			46671		Föl nem vett osztalék			285	
Jelzálog kölcsönök			1590444	51	Előre felvett kamatok			38380	73
Ingatlan vagyon			45163	76	Nyeremény egyenleg			120470	66
Saját értékpapírok			165244						
Leltár álladék... .. .	10236	23							
10% leírás	1023	63	9212	60					
Hátralékos kamatok			5861	96					
			7441225	43				7441225	43

Kelt Aradon, 1899. évi december hó 31-én.

Heinrich Sándor, s. k.
vezérigazgató.

Földes Soma, s. k.
könyvvezető.

Az igazgatóság:

Vásárhelyi László, s. k.
elnök.

Hegedüs László, s. k. **Salacz Gyula, s. k.**
Kintzig János, s. k. **Szalay Antal, s. k.**
Ormos Péter, s. k. **Vajda Lajos, s. k.**
Purgly János, s. k. **Vásárhelyi Béla, s. k.**
igazgatók.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
elnök.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő biz. tag.

Daniel Endre, s. k.
felügyelő biz. póttag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése a tizedik rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnak 1899. évi mérlegére vonatkozólag a keresk. törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 83. §-a értelmében jelentésünket a következőkben terjeszteni elő.

A társulat vagyonkezelését, valamint a könyveléseket úgy az anyaintézetnél, valamint a fiókinézeteknél az elmúlt évben többször tüzetesen megvizsgáltuk s ennek alapján jelenthetjük, hogy úgy az ügykezelést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és úgy a keresk. törvény, mint az alapszabályok intézkedéseinek teljesen megfelelőknek találtuk.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény, úgy az általunk 1899. évi december hó 31-én és következő napjain, az

1899. december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag meggyőző felvételekkel, valamint az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik s a keresk. törvény idevonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezek után a választmány és igazgatóságnak a kitüntetett **120.470 frt 66 kr.** tiszta nyeresemény felosztását tárgyzó és a jelentésben foglalt azon javaslatához, hogy ebből **75.000 forint** a befizetett 1.000.000 frt alaptőke osztaléka fejében a 1899. évi számu szelvények bevonása mellett kifizetessék, **9.094 frt 13 kr.** az igazgatóság jutalékára, továbbá **1.200 frt** a felügyelő-bizottság díjazására fordítottassék, **35.176 frt 53 kr.** pedig a tartalékalaphoz csatoltassék — hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek a fogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1899. évi mérleget és a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1900. évi február hó 7-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Szathmáry János, s. k.
felügyelő biz. tag.

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
felügyelő biz. elnök.

Daniel Endre, s. k.
felügyelő biz. póttag.